

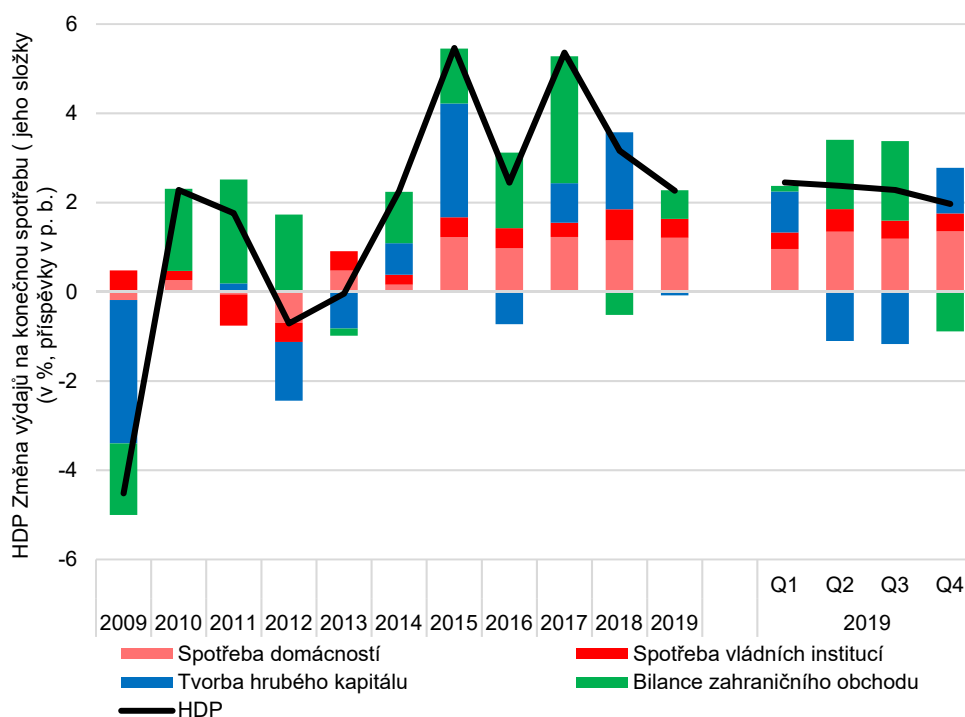
Souhrnná výkonnost ekonomiky

2. Hrubý domácí produkt

Růst HDP loni zpomaloval.

Hrubý domácí produkt v roce 2019 dosáhl 5 748,7 mld. korun (v běžných cenách). Reálný růst HDP druhým rokem zpomaloval. Výsledný přírůstek tak dosáhl 2,3 %¹. I loni se udržovala stabilní základna růstu domácí spotřeby, která významně podporovala hospodářský růst již pátým rokem. Mírně k růstu HDP přispěl také vývoj bilance zahraničního obchodu. Růst vývozu a dovozu ale oslabil a zvýšení přebytku bylo způsobeno větším oslabením importní dynamiky. Po silném roce 2018 došlo k redukci příspěvku výdajů na tvorbu hrubého kapitálu. Vývoj nabídkové strany ekonomiky potvrzoval silnou roli domácí poptávky, která se projevovala solidním růstem služeb. V některých průmyslových odvětvích byl ale zřejmý útlum spojený s oslabením zahraniční poptávky.

Graf č. 1 Příspěvky jednotlivých složek ke změně HDP* (objemové indexy, v p. b., růst HDP v %, sezónně očištěno)

Zdroj: ČSÚ
*Po vyloučení dovozu pro konečné užití

Růst spotřeby zůstal stabilní, výrazně ale zpomalily kapitálové výdaje.

Vliv domácí spotřeby v celkovém přírůstku HDP zcela převažoval. Celkově spotřeba přispěla k růstu 1,7 p. b.² Z toho spotřeba domácností reálně vzrostla o 2,9 % (první přírůstek pod 3 % od roku 2014) a přispěla 1,2 p. b. (stejný příspěvek již tři roky). Ze srovnání přírůstku bez vyloučení a s vyloučením dovozu pro konečné užití přitom vyplývá, že oproti předchozím čtyřem letům nebyl růst spotřeby domácností tak výrazně saturován dovozem. Růst vládní spotřeby oproti roku 2018 oslabil na 2,3 %, stejně jako příspěvek k dynamice HDP (0,4 p. b.). Výdaje na tvorbu hrubého kapitálu meziročně reálně vzrostly o 1,5 % a na tvorbu hrubého fixního kapitálu (investiční aktivita) o 2,2 %. Negativní vliv na meziroční srovnání tak měla změna zásob. To byl také důvod mírně negativního příspěvku růstu kapitálových výdajů k dynamice HDP (-0,1 p. b.). Příspěvek samotné investiční aktivity byl mírný, ale pozitivní (0,3 p. b.). Celkový

¹ Není-li uvedeno jinak, jsou údaje o HDP a jeho složkách uváděny bez sezónního očištění.

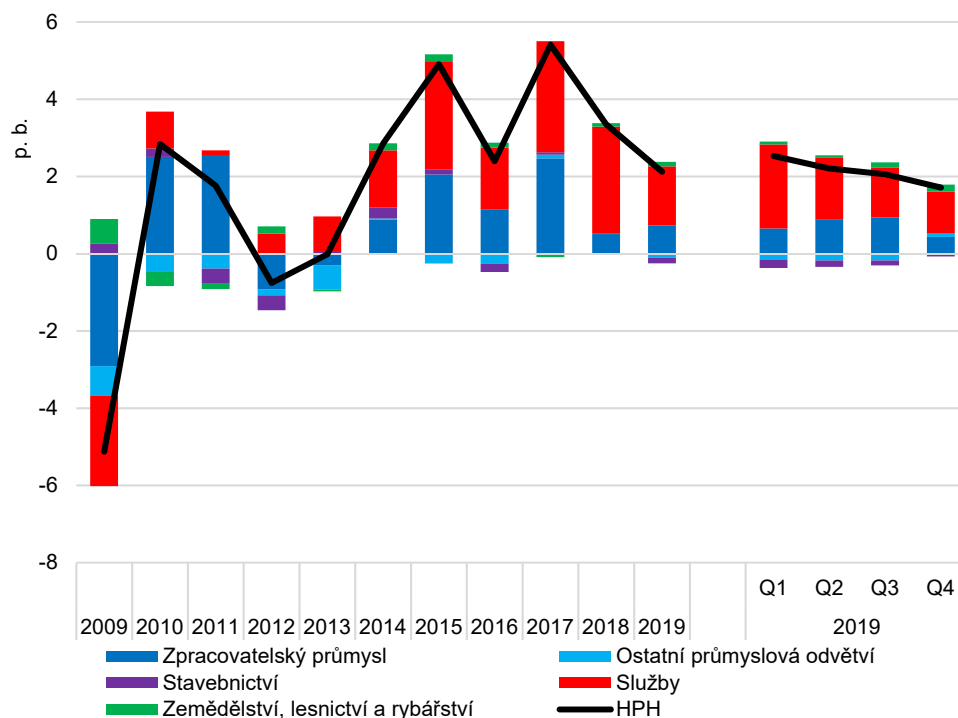
² Příspěvek po vyloučení dovozu pro konečné užití. Příspěvky vycházejí ze sezónně očištěných údajů.

příspěvek bilance zahraničního obchodu k růstu HDP loni dosáhl 0,6 p. b. Nešlo ale o důsledek zlepšení exportní dynamiky. Naopak reálný přírůstek vývozu oslabil na 1,3 %. Zároveň s ním ale oslabil i nárůst dovozu na 1,4 %, což způsobilo zlepšení dynamiky výsledné bilance.

Nejvíce k růstu HPH přispívaly služby.

Reálný růst hrubé přidané hodnoty (HPH) loni dosáhl 2,2 %. K celkovému růstu z většiny přispívala odvětví služeb, podporovaná poptávkou domácností i firem (celkový příspěvek 1,5 p. b.). V průběhu roku se ale jejich příspěvek postupně snižoval a s tím i meziroční tempo růstu HPH. Nejvíce k růstu HPH přispívalo uskupení obchod, doprava, ubytování a pohostinství (růst o 2,9 %). Nejvyššího růstu přitom dosahoval maloobchod (kromě motorových vozidel, 7,4 %), který plně čerpal ze silné spotřební poptávky domácností. Ve velkoobchodu byl růst slabší (1,5 %). Růst si udržela pozemní a potrubní doprava (2,7 %), byl ale nejslabší za posledních pět let. Mírně rostla HPH v ubytování (1,5 %) i pohostinství (1,0 %). Výrazného růstu díky firemní poptávce dosahovaly profesní, vědecké, technické a administrativní činnosti (4,9 %). Výrazně se dařilo činnostem vedení podniků a poradenství v oblasti řízení (14,7 %), architektonickým a inženýrským činnostem (8,9 %), ale také právním a účetnickým činnostem (6,0 %). Značně rostla HPH v peněžnictví a pojišťovnictví (5,1 %). Slabší než v roce 2018, ale stále solidní byl přírůstek HPH v informačních a komunikačních činnostech (2,6 %). Zde oslabila zejména dynamika činností v oblasti informačních technologií (1,7 %) a informačních činností (4,2 %). Jde o obory, které v posledních letech táhly růst HPH celého uskupení nejvíce dopředu.

Graf č. 2 Příspěvky odvětví ke změně HPH (objemové indexy v p. b., HPH v %, sezónně očištěno)

Zdroj: ČSÚ

Růst HPH ve zpracovatelském průmyslu mírně posílil. Ve výrobě motorových vozidel ale zpomalil.

Meziroční růst HPH ve zpracovatelském průmyslu loni posílil na 3,1 % a odvětví tak k celkovému růstu přispělo 0,7 p. b. Vysoké úrovni let 2015–2017 se ale příspěvek nepřiblížil. Dynamika nejdůležitějšího odvětví domácí ekonomiky – výroby motorových vozidel – druhým rokem oslabovala (4,2 %). Příznivě se vyvíjely některé menší obory, a to i ty navázané na výrobu motorových vozidel. Posílil tak růst HPH ve výrobě elektrických zařízení (6,8 %), pryžových a plastových výrobků (4,6 %), kovodělných

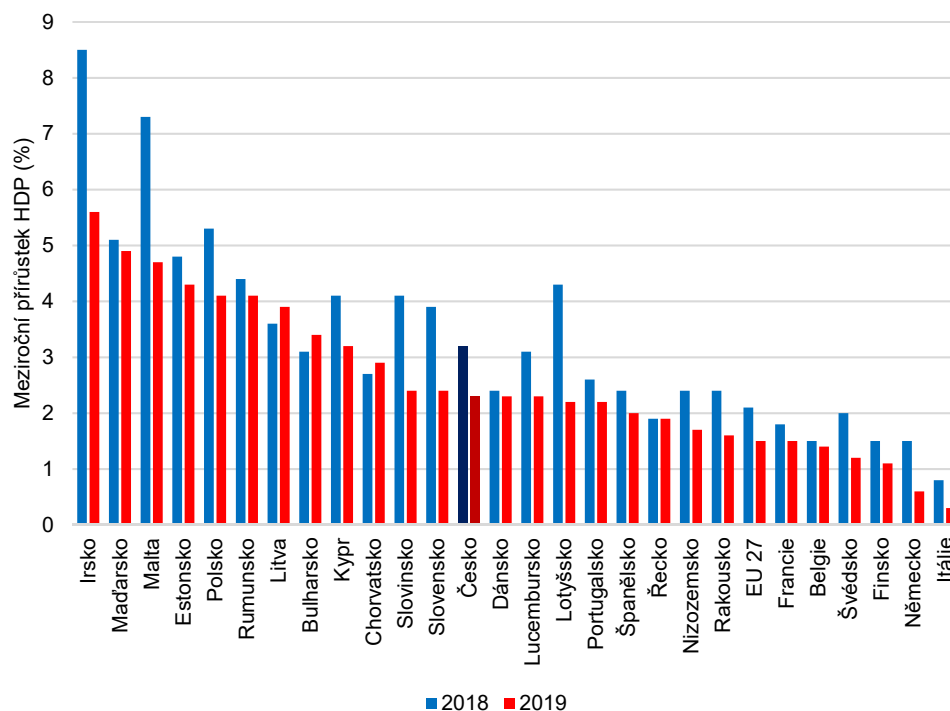

výrobních (1,7 %) nebo ve výrobě potravinářských výrobků (4,2 %). Velmi silně se zvýšila HPH ve výrobě základních farmaceutických výrobků a přípravků (17,6 %). Oslabil růst u chemických látek a přípravků (2,3 %). Hrubá přidaná hodnota se propadla u výroby strojů a zařízení (-2,3 %) a po dvou letech silného navyšování také u výroby počítačů a elektronických a optických přístrojů a zařízení (-2,4 %). Ostatní průmyslová odvětví se potýkala s poklesy. Platilo to zejména u těžby a dobývání, kde klesala HPH ve všech oddílech klasifikace (například těžba a úprava černého a hnědého uhlí -25,7 %, těžba a úprava rud -56,2 %). U výroby a rozvodu elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu klesla HPH o 2,7 %. Ve směru poklesu HPH působilo i stavebnictví (-2,4 %). Pokles se týkal zejména výstavby budov (-4,0 %), inženýrské stavitelství stagnovalo (0,4 %). Zemědělství, lesnictví a rybářství zažívalo růst (5,4 %).

Růst HDP zpomaloval i v Evropské unii.

Růst hrubého domácího produktu loni zpomalil i v Evropské unii. Celkový reálný přírůstek dosáhl 1,5 %³. Spotřeba se zvýšila o 1,7 % a drobně zrychlila. Zpomalilo naopak tempo růstu výdajů na hrubý kapitál (2,9 %), přitom dynamika samotné investiční aktivity posílila na 5,6 % (nejvyšší tempo od roku 2007). V naprosté většině zemí EU růst HDP zpomaloval. Nejvyšších přírůstků dosáhl HDP v Irsku (5,6 %), Maďarsku (4,9 %) a na Maltě (4,7 %). Ještě více než v minulých letech se zvýraznil rozdíl v tempích růstu starých a nových členů Unie. Kromě prvního Irsku byly v první desítce jen členské země, které vstoupily po roce 2000. Naopak ve spodní desítce není z těchto zemí žádná. V žádném státě EU loni nedošlo k poklesu HDP, ale pod 1 % se dostala dynamika HDP v Itálii (0,3 %, nejméně za posledních pět let) a v Německu (0,6 %, nejméně od roku 2013).

Graf č. 3 Hrubý domácí produkt (meziroční přírůstek v %)

Zdroj: Eurostat

³ EU27 bez Velké Británie.